

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 21–22 травня 2020 року)

У двох частинах

Частина 1



Суми
Сумський державний університет
2020

Серед усіх принципів примусового виконання рішень можна визначити ключові і такі, що допомагають у виконавчому провадженні. Доцільно буде звернути увагу на те, що до цих принципів можна додавати й інші, а які саме, необхідно вирішувати за круглим столом серед правознавців.

Підсумовуючи, очевидним стає те, що відсутність у принципах виконавчого процесу нормативного закріплення є наслідком різного розуміння принципів по суті. Адже саме виконання рішень судів є необхідним та обов'язковим законодавчим елементом у суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ільїна Ю. П. Доцільність законодавчого закріплення принципів виконавчого провадження в рамках реформування державної виконавчої служби України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 5.
2. Макушев П. В., Ляковець О. В. До питання принципів діяльності Державної виконавчої служби України. *Право і суспільство*. 2015. № 1.
3. Проблеми виконання рішень судів досі актуальні. URL: <https://sud.ua/ru/news/sud-info/111380-problemi-vikonannya-rishen-sudiv-dosi-aktualni>.

ПРОФЕСІЙНИЙ ВІДБІР СУДДІВ ЗА НОВОЮ СУДОВОЮ РЕФОРМОЮ ЯК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Чегренець Н. В.

Студентка VI курсу

Національної академії державної прикордонної служби України

Науковий керівник: Бомбергер І. Л.

к. ю. н., доцент

Національної академії державної прикордонної служби України

Актуальність теми дослідження. Як відомо, в 2016 році в Україні була проведена судова реформа, результатом якої стали дуже великі зміни в усій судовій системі. Враховуючи масштаби даної реформи, в даному випадку ми будемо обговорювати декілька аспектів, у тому числі й відбір кандидатів на посаду судді. Дане питання є безперечно актуальним на сьогодні, що зумовлено, на нашу думку, перш за все досить низьким, порівняно з іншими гілками влади рівнем довіри громадян України до судової влади загалом.

Тому **метою даної роботи** є вивчення питання професійного відбору суддів за новою судовою реформою як одного із засобів забезпечення функціонування судової

системи України.

Стан наукового дослідження. Питанням дослідження судової влади у тому чи іншому аспекті присвячені теоретичні положення наукових праць таких учених, як: А. Л. Борко, О. В. Зайчук, Г. А. Кравчук, У. А. Мірінович, Л. М. Москвич, Л. П. Нестерчук, С. В. Нечипорук, С. В. Прилуцький, В. С. Смородинський, М. М. Суховій, О. С. Ткачук, С. Г. Штогун та інші.

Виклад основного матеріалу. Переходячи до вивчення власне до самої реформи, варто відразу зауважити, що з початком її дії відбулися значні зміни в структурі та організації судової влади. Реформа кардинально змінила всю судову систему. Були прийняті нові закони : «Про судоустрій та статус суддів», «Про Вищу раду правосуддя», два закони щодо виконання судових рішень, повністю змінилась Конституція України в частині правосуддя, впроваджуються в життя новели реформи [1].

Судова реформа викликала дуже великий розголос не тільки серед населення. У процесі проведення аналізу й дослідження її особливостей, було виявлено декілька позитивних моментів та суттєвих недоліків які потребують врегулювання. Зокрема, серед найбільш значних плюсів хотілося б виділити процес виконання практичних завдань суддями, а саме його транслявання в мережі Інтернет, що є великим плюсом для осіб, які зможуть подивитись його й бути в курсі свіжих новин. Також, позитивним моментом є те, що подане досьє всіх кандидатів, які подолають перший етап кваліфікаційного оцінювання, буде завчасно оприлюднено ВККС з тим, щоб дати можливість громадськості ретельно ознайомитися власне з інформацією стосовно кандидатів. Не можна й оминати специфіку проведення конкретних перевірок і співбесід тощо.

Однак, на жаль, в процесі судової реформи було допущено й чимало прорахунків. А саме, обмежене право на відеозапис відкритого судового засідання. Суд присяжних, який був запроваджений реформою з одного боку – це дуже гарна новація, тому що це буде одним з кроків покращення довіри громадян до судової гілки влади загалом. Однак, на разі він діє лише в кримінальних справах, де особі загрожує довічне позбавлення волі [3].

На нашу думку, сферу його діяльності варто розширити і не тільки видами справ. А для таких змін перш за все треба спочатку внести зміни в законодавство.

Як відомо, була проведена реорганізація місцевих судів, однак реформою не передбачено жодного оновлення апеляційних судів. Якщо й будуть якісь вакансії, то їх зможуть зайняти лише судді з суддівським стажем мінімум п'ять років. І тому ми вважаємо, що найближчим часом треба провести реорганізацію та переатестацію не тільки судів на місцевому рівні, а й судів вищих інстанцій.

Багато судів наразі в Україні в прямому сенсі не робочі. Є суди, де працює всього 1 суддя, де - лише половина з минулого штату, так як чимало по звільнилися і тому багато місць залишаються вакантними. Деякі судді лише формально числяться в штаті, але насправді не мають повноважень розглядати справи, бо той п'ятирічний термін, який був до судової реформи, закінчився. У зв'язку з цим збільшується навантаження на суддів, зтягаються розгляд справ і так далі. Тобто, судячи з вищевикладеного, треба сказати, що призначати суддів будуть уже не на п'ять років, а одразу безстроково. До того ж це не входить в повноваження Верховної Ради України, як було раніше. Від тепер цим займатиметься президент за поданням Вищої ради правосуддя [2].

Також, варто зазначити, що не всі судді будуть проходити конкурсний відбір. Йдеться про тих суддів, які були призначені в 2010 році, так як вони проходитимуть лише кваліфікаційне оцінювання, до того ж Президент України всупереч Конституції продовжуватиме виписувати їм посвідчення, що вже говорить про не дотримання конституційного принципу рівності!

Значним недоліком даної судової реформи в аспекті дослідження проблеми відбору суддів, на нашу думку, є те, що переатестація обмежена заходами з перевірки лише діючих суддів. До того ж вплив на подальшу кар'єру судді в разі не проходження переатестації також є досить таки обмеженим. Як наслідок поганого результату може бути лише направлення на підвищення кваліфікації до школи суддів. І лише в разі повторного негативного результату суддю може бути звільнено з посади за порушення присяги. Даний відбір безумовно впливає на подальшу кар'єру судді в разі поганого результату переатестації. Варто відразу зауважити, що це не означає, що ті судді, які працювали в судах будуть звільнені, а нові призначені. Усі проходитимуть кваліфікаційне оцінювання і за його результатами хто залишиться працювати, а хто залишиться без роботи. І це, на нашу думку, правильно. Тому що ці дві так би мовити категорії мають конкурувати між собою і з них мають бути відібрані лише кваліфіковані, чесні судді, які зможуть справедливо та ефективно здійснювати судочинство. Судді, які знають та головне розуміють і вміють застосувати на практиці законодавство, які здатні захистити права та свободи громадян і підвищити рівень довіри до себе тощо.

Завдяки реформі законодавцем сформовано нові вимоги до суддів, а саме: можливість обіймати посаду судді від тепер мають не тільки ті, хто працював суддею раніше, а й адвокат, науковці та правозахисники в судах вищих інстанцій. Адвокати, вчені, правозахисники, які від тепер матимуть змогу стати суддями, можуть ними стати в апеляційних, вищих спеціалізованих судів, Верховного Суду України без досвіду роботи суддею. Для отримання посади в цих судах їм необхідно мати стаж роботи лише у сфері

права [3].

Виникають деякі суперечливі питання і щодо суддівського досьє : яким чином Вища кваліфікаційна комісія зможе отримувати достовірні дані про суддю чи кандидата на посаду судді. Також великий ризик викликає те, що деякі судді без сумніву, напевно, готують заздалегідь певні «подарунки» за проходження відбору, так як даний відбір безумовно впливає на подальшу кар'єру судді в разі поганого результату переатестації.

Також хочемо наголосити на одній з гострих проблем – це участь громадськості. На жаль, вона не матиме ніякого впливу на добір та оцінювання суддів. Висновки Громадської ради доброчесності не матимуть вирішального значення для кваліфікаційного оцінювання суддів за критерієм доброчесності, вона не матиме жодного впливу щодо конкурсів на вакантні посади в місцевих судах. Мається на увазі те, що Кваліфікаційна комісія суддів складатиметься не із представників громадськості [4].

Висновки. На разі в великому очікуванні перебувають громадяни щодо прийняття змін до процесуального законодавства, нового законодавства про юридичну освіту, набрання чинності нових процесуальних кодексів. Потрібні зміни до закону «Про судоустрій та статус суддів», а саме в аспекті надходження до Верховного Суду лише касаційних скарг, а не всіх разом, рахуючи й справи з вищих спеціалізованих судів. Дуже ефективним, на нашу думку, кроком буде повне звільнення старих суддів і набір нових. Мається на увазі не докорінне звільнення всіх суддів, а лише тих, які не зможуть довести в процесі переатестації свій професіоналізм, свою чесність, свої здібності та знання і так далі. З першого погляду, це дуже рішучий крок і може потягти за собою різні наслідки, однак таким чином ми зможемо досягти великого результату. Вказані вище проблеми викликають необхідність створення кардинально нової системи професійного оцінювання суддів, їх підготовки, перекваліфікації. І тільки таким чином можна буде більш – менш урегулювати компетентність суддів, справедливе прийняття ними рішень, що у свою чергу потягне за собою дуже потрібну на сьогодні реалізацію прав, свобод та законних інтересів громадян та звичайно ж посилить довіру населення України до представників суддівської влади.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про судоустрій та статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
2. Примаченко Олександра. Голова Вищої квалфікомісії Сергій Козьяков – про найбільш вдалу частину судової реформи і майбутній Верховний суд. URL: <https://racurs.ua/ua/1253-sergiy-kozyakov.html> (дата звернення 13.04.2020).

3. Судова реформа в Україні – основні моменти. URL: <https://sebweo.com/sudova-reforma-v-ukrayini-osnovni-momenti/> (дата звернення 13.04.2020).

4. Центр суддівських студій: міжнародний фонд. URL: <http://www.judges.org.ua/dig11830.htm> (дата звернення 13.04.2020).

ЕВТАНАЗІЯ: ЖИТТЄВИЙ СЕНС ВИБОРА СМЕРТІ

Марченко К. О.

*Студентка I курсу юридичного факультету
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

Науковий керівник: Дриголь О. О.

*викладач кафедри адміністративного та кримінального права
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара*

Анотація. В сучасному світі питання гуманності є чи не найважливішим питанням. Питання евтаназії – це є питання гуманності, тобто позбавлення невиліковно хворого страждань. Легалізація евтаназія як може вирішити, так і поставити низьку гуманістичних питань.

Ключові слова. Евтаназія, Європейський суд з прав людини, Конституція України, Міністерство охорони здоров'я України, Закон України «Основи законодавства України».

Постановка проблеми. Питання є досить актуальним, адже це закон природи, люди народжуються, хворіють і помирають. На жаль, за даними Міністерства охорони здоров'я України кількість хворих на онкологічну хворобу збільшилась, дуже багато невиліковних пацієнтів, які страждають від нестерпних болів, згодні на добровільну смерть. Але законодавство України проголошує евтаназію незаконною. Чи можлива легалізація евтаназії в Україні?

Мета. Дослідити нормативно-правові акти, що зазначають право на життя та смерть. Проаналізувати всі «за» та «проти» легалізації евтаназії в Україні.

Аналіз досліджень і публікацій. Тема знайшла відображення в роботах науковців, а саме Бородіна С. В., Капинуса О. С., Тасакова С. В.

Основні результати дослідження. На даний час особливу увагу юристів, медиків, філософів, представників інших спеціальностей привертає проблема евтаназії. Евтаназією є умисні дії чи бездіяльність медичних працівників, які здійснюються ними за наявності письмово оформленого клопотання пацієнта, який перебуває у стані, коли усвідомлює значення своїх дій і може керувати ними, з дотриманням законодавчо встановлених умов, з метою припинення його фізичних, психологічних і моральних страждань, у результаті яких реалізується право на гідну смерть.